

Bøtt og betri sosiallógðáva

Samstundis sum málini um FÓLKAPENSJÓN og AVLAMISTRYGGING vörðu framd, segði lögmaður frá, at sosiallógðávan sum heild skuldi kannast og uppskot setast fram til ter neyðugu ábótur, tá kanningarnar vóru loknar.

Við fólkapensjónini og avlamistryggingini vunnu vit ein slíkan sosialan sigur, at vit neyvan kunnu vænta slík fram stig á sosiala okinum i bræði.

Tó eiga vit at minnst til, at hvørki fólkapensjónin ella avlamistryggingin eru framd á slíkan hátt, at tey i øllum førum eru á hædd við og samsvarandi endamálinum i sosialistisku stevnuni. Har eru brek og veikleikar, ið tað ræður um at hava frið eyga, og sum vit i tí áhaldandi stríðinum fyri sosialistiska samfelagnum mugu halda fram, hagar til vit hava vunnið fullan sigur og veitt gomlum og avlommum allan tann trygg-leika, ið samfelagið er ment at bera.

Hinum partinum av sosiallógðávanu torva størvegis ábótur, og okkum trýtur framvegis at fremja nýggj sosial tiltøk fyri at koma á hædd við tað besta i sosiallógðávanu i Norðanlondum.

Galdandi sosiallógðáva er til kanningar, og møguliga fáa tingmenn longu i komandi tingsetu tilfar og uppskot um ymiskar ábótur úr at gera. So langt vit eru i afturhond, skuldi bestu líkindi verið fyri, at tingmenn taka væl undir við teimum ábótum og framstigum, ið neyð-gu eru at fremja til gagns og stuðul fyri tey treingjandi i samfelagnum.

ISLAND i tolum:

Stódd: 103.000 kv. km.

Fólkatal: umleið 170.000.

97 pst. av útlutninginum er fiskavörur.

Siðan landið varð bygt, hava 20 eldgos verið i virkseini og hava tey kravt túsundtals mannaliv. Havafrat drap Lakagígirs eldgosið i 1783 50 pst. av seyðinum.

750 næmingar lesa á lærða háskúlanum.

Fakfeløgini hava 30.000 limir.

95.000 ella 60 pst. av landsins íbúgvum handla við keyps- og andelsfeløg.

Vegalondin 10.000 km og akførini 20.000 i tali.

Telefonleiðingarnar 5000 km við 12 tús. telefonum.

1 pst. av lendinum er uppdyrkað. — Bóndagardarnir eru 6000 við 700.000 áseyðum, 50.000 neytum, 37.000 hestum og 100.000 høsnum.

Reykjavík hevur umleið 70.000 íbúgv. ar, radiostøð og 2 flogvøllir. Helvtin av húsnum verða upphitað frá heitu keldunum, ið spara 60.000 tons av koli um árið.

Skipaflothin telur umleið 700 skip — i alt 115.000 br. reg. tons.

Sjúkralon.

Tá ið sjúka rakar eitt heim, orsakar hetta ikki einans ótta og ótryggleika hjá hinum sjúka og húski hansara, men eisini útreiðslur fyri lækna hjálpi og medisín. Roynst verður at bota hesi brek gjøgnum sjúkrakassarnar, ið alsamt eru av stórum týdningi; men undir øllum umandi inntøkumiss, og har hava vit ónga skipan, ið bjarga kann heiminum undan sakni og halli.

I 1956 vunu arbeidararnir i Danmark eitt óført framstig. Teir vunu sjúkralonina, soleiðis at einhvar arbeidari fekk

løn upp i 13 vikur um árið, sjálvt um hann vegna sjúku var burtur frá arbeiðinum.

Menn finga 14 kr. um dagin, kvinnur 9 kr. og yngri arbeiðsfólk 6 kr.

Nú verður ríkisstýrið at seta fram upp skot um at lógfesta hesa sjúkralonarskipan.

Tær 13 vikurnar verða hækkaðar til 26 vikur. Sjúkralonin verður 21 kr. um dagin fyri menn, 16 kr. fyri kvinnur og 8 kr. fyri yngri arbeiðarar.

Eingin arbeidari eigur vegna sjúku at verða straffaður við inntøkumissi; tí eigur hetta mál at verða tikið til umhugsunnar i Føroya arbeidarafelag.

Figgjarfórðingar.

Dagblaðið hevur tiggjað sær illa astaná valósigurin, ringir seg saman i illsinni og sálarangist, tí P. M. Dam gjordist lögmaður og rópar hann fyri figgjarbýttling og landaskvikjara.

Fulvæl vitta fólkaflokksómennini, at P. M. Dam og hansara landstýri longu nú hava avrikið fleiri ferðir tað, ið fólkaflokksmenn vóru førir fyri at fáa frá hondini i 8 ár.

Størsta uppbyggingarætlan, ið nakrantíð er borin fram her á landi, verður nú sett i verk. Miljøpeningur er úttegaður til vinnuliga, sosiala og mentunnarlaga uppbygging og endurreising.

Vit hava við P. M. Dam sum lögmanni vunnið størri sømdir og betri veiðilíkindi i Grønlandi enn nakrantíð áður.

Undir fólkaflokksstýrinum afturimóti gekk alt aftur á hondina. Arbeidsloysið var størri enn nakrantíð áður, tey bestu skipini vóru seld út av landinum skipaflothin minkaði við 5500 t. (Oyrafjall ikki íroknað), steðgur kom i havna- og vegabyggingina, sosiallógðávan lá á lani, teir nomu ikki við Grønland o. s. fr.

Við sinum figgjaróskili i samband við Portugalstrolalararnar og Suðuroyarvegin kom Hákon Djurhuus landinum i eitt figgjarófori, ið toga væl upp imóti Sjóvinnubankamálunum.

Men kortini blaka glashúsbúgvar við gróti.

polit.

At fyrsta uppskot JAVNAÐAR-FLOKKSINS um fólkapensjón varð lagt fram i 1938. 21 ár skulu ganga, hagar til afturhaldsflokkarnir tóku undir við málinum; men sum Dagblaðið sigur: javnað. arflokkurin er ikki komin við nokrum »SUM IKKI AÐRIR FLOKKAR I FØROYUM FREMJA FYRR ELLA SEINRI«.

AT i fjór fóru fram 22 morð uppá dagin i USA — ein hækkan uppá 1,9 pst. i mún til 1957, 40 völdtøkur — ein hækkan uppá 13 pst. Talið á innbrotum hækkaði við 12 pst.

AT Amerikubúgvur tugdu fyri 1,6 milliardir kr. av tryggingum i fjór.

AT vatnhæsturin svevur undir vatninum; men kemur við vissum millumbilum upp at fáa sær friska luft.

AT Julius Cesar gav út heimsins

fyrsta tíðindablað. Tað hendi á árinum 60 f. Kr.

AT Bretland er størsti forbrúkarin av fronskum konjakki. Næst Bretlandi kemur Frakland sjálv.

AT eitt uppsprett mannalunga er ikki minni enn 130 kv. m á stódd.

AT so við og við sum mentanin hevur tikið seg fram, hevur hárvøkstur mansins verið i afturgongd.

AT tað finnst 19 slag av metallum i húð, hári og teglum menniskjans.

14. September sigur frá, at teir eru væl nøgdir, tí nú hava teir vunnið eitt av hovudsálmálunum i stevnu Tjóðveldis-flokksins: Fólkapensjónina.

Hetta siga somu menn, sum undir landstýrissamráðingunum einans vildu vera við til at bota um VERSTU BREKINI I SOCIAL-LÓGGÁVUNI, men sum ikki nevndu tey gomlu — t.v.s. FÓLKAPENSJÓNINA — við einum orði.

★

Eftir øllum at døma eru fólk flest so væl nøgd við oppositiónum á tingi, at tey i framtíðini ikki eru sinnad at byta hana um við nakra aðra oppositiónum.

TAÐ ER VERULEIKI:

AT hoast Dagblaðið sigur javnaðarmenn hava verið imóti endurnýggjan skipaflothers, stóð Hákon Djurhuus niðri á Danatingi og helt takkarroðu fyri teim um fyrstu 56 milj. kr., ið javnaðarlandstýrið fekk úttegað til hetta endamálið.

Mangt og hvat

OKTOBER. 2. Skurðsól. 14. Vetur nætur, vetrarhálvár byrjar. 24. Dagur sameindu tjóða. 28. Tveir apostlar, til minnis um Simun og Jódas Tadeus. 31. Klippingarsól.

★

FULL SÖLARMYRKING verður 2. oktober. Hon sæst um lutvis myrking i Føroyum og byrjar i Havn kl. 11,4 og stendur við til kl. 12,32. Myrkingin er størst kl. 11,48 og um fatar tá 21/100 av sólartvörmálinum.

★

UTI i rúmdini sveima nú 12 smámánar og raketoddar. Explorer i kann sveima har i 3 ár aftur, Vanguard i i 100 ár, Sputnik 3 hetta árið út, Explorer 4 i mánaða aftur, Vanguard 2 i 50 ár, Explorer 6 i 1 ár, Discover 5, hvors rakettdóddi eisini er á ferð, ætlat at ganga til grundar i hesum mánaðinum, og Discover 6 um ein mánaða. Um sólina sveima Lunik og Pioneer 5 eins og rakettdóddin av Lunik.

★

83 ára gamla Maria Schubert úr Wien hevur i 65 ár ligið á sjúkrahúsi — i somu song og i sama rúmi. 18 ára gomul varð hon i 1894 innlögð fyri beinatar. Sjálv sigur hon, at »liv mitt hevur verið ríkar og vakrari enn hjá teimum flestu.«

★

VILDI HEINGJA SEG. 13 ára gamal drongur á Præsto var so óheppin at fáa eina viðmerking i skúlanum og siðan ein lúsing frá mammuni. Hetta orkaði hann ikki at bera og royndi at heingja seg. I evstu stund raktu fólk við, hvat hann hevdið at, og hann var beinavegin fluttur á sjúkrahús.

PULVUROL. I New Zealandi eru teir farnir at flyta út sterkt ol i pulvurliki. Keypararnir lata sjálvgerina og vatnið i. Tollymyndugleikarnir eru illa við, tí olpulvurið inniheldur ikki alkohol.

★

Geitin er ikki kræsin. Kanningar visa, at hon ikki vildi eta 105 av 623 plantum. Gúgvn vildi ikki eta 201 av 590 og hesturin 124 av 441.

★

ÆTTARTALVUR. Kónir menn siga, at um vit fara 9 ættarlið aftur fáa vit 1022 forfedrar, 16 ættarlið aftur 130.870 og 19 ættarlið aftur 1.048.374.

★

LEYST STARV. Onglandsdrottningin Victoria tók sær alt ræði á Kokos-oyggjunum i Indiska havinum, men forpaktaði hana fyri alla framtíð til familjuna Sluties-Ross, ið tók við kongaheitinum. Nú søkja teir eftir guvernøri til oyggjarnar. M. a. hevur hann til stary at vera lærari hjá kongsbørnunum. Oyggjarnar hava hvørki polití, vegir, bílar, sjónleikarhús, pengar, hárfriðkannarhøll, politikk ella skatt.

★

HUXLEY: Eydnam er sum koks — eitt frammihjævni, ein fær, tá ein ger okkurt annað.

★

FREMMANDALEGIÓNIN, ið nú berjist i Algeir, er herdeild mannað úr mongum londum. Av teimum seinastu 3000 hermonnum, ið flýddir eru frá deildini, vóru 1952 týskarar, 443 spaniarrar, 397 italiennarar, 53 ungverjar, 39 jugoslavlar, 34 belgiarar, 32 sveitsarar, 27 eysturrikkarar, 17 hollendarar, 15 skandinávar, 9 onglendingar, 7 luxemburgarar, 5 amerikanarar, 3 grikkar og 1 týrkur.

★

Áður i tíðini gifti ein seg við einari kvinnu, ið ein hevdið lert hana at kenna. Nú er hetta orsokin til, at ein skilur seg frá henni.

★

- 5 spurningar:
1. Hvat er hægsta fjall i Afrika?
 2. Hvar liggur Trafalgar Square?
 3. Hvussu kallaðist kona Sokrates?
 4. Hvat merkir »had looser«?
 5. Hvussu høgur er Niagara-fossurin? (Svar aðrastaðni)

★

Fatekradomi er eingin skomm, men tað er eisini tað einasta góða, ið kann sigast um tað.

★

— Til lukku við arvinginum, Hansen.
— Á nei, harra stjóri, ein maður við minari lón fær ikki arvingar, hann fær bara børn.

★

— Nú havi eg sitið i fyra tímar og skrivað eitt bræv, og nú eg eri liðugur, raki eg við, at einki pappír hevur verið i maskinuni.

★

— Mamma, vilt tú gera alt syri meg?
— Ja, góði, alt — alt saman.
— Vilt tú ikki gifta teg við honum, sum eigur bommvirkið.

Svar uppá 5 spurn.: 1) Kilimanjaro. 2) i London. 3) Xantippa. 4) »Ringur tapari.« 5) 50 m.

Óli góð ting skulu vera trý — undantikið i kærleikum, har skal tað vera sex

Hon: Hvat nýtt hevur tú at klaga yvir i dag?

Hann: Á nakað nýtt er tað ikki. Hetta eggið er alt annað enn nýtt.

★

— So siggjast vit sunnudagin.
— Men um tað nú verður regn sunnudagin?
— Ja, men so kunnu vit jú siggjast d i fyri.